

Документ за разглеждане в заседание

A9-0240/2023

30.8.2023

ДОКЛАД

относно регулирането на проституцията в ЕС: трансгранични последици и въздействие върху равенството между половете и правата на жените (2022/2139(INI))

Комисия по правата на жените и равенството между половете

Докладчик: Мария Нойхл

СЪДЪРЖАНИЕ

	Страница
ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА РЕЗОЛЮЦИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ.....	3
ИЗЛОЖЕНИЕ НА МОТИВИТЕ.....	31
МНЕНИЕ НА МАЛЦИНСТВОТО.....	33
ИНФОРМАЦИЯ ОТНОСНО ПРИЕМАНЕТО ВЪВ ВОДЕЩАТА КОМИСИЯ.....	34
ПОИМЕННО ОКОНЧАТЕЛНО ГЛАСУВАНЕ ВЪВ ВОДЕЩАТА КОМИСИЯ.....	35

ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА РЕЗОЛЮЦИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ

относно регулирането на проституцията в ЕС: трансгранични последици и въздействие върху равенството между половете и правата на жените (2022/2139(INI))

Европейският парламент,

- като взе предвид член 8 от Договора за функционирането на Европейския съюз и неговия ангажимент за насърчаване на равенството между половете във всички действия на Съюза,
- като взе предвид Хартата на основните права на Европейския съюз,
- като взе предвид Конвенцията на Съвета на Европа за превенция и борба с насилието над жени и домашното насилие (Конвенцията от Истанбул), по-специално членове 1 и 4 от нея,
- като взе предвид член 6 от Конвенцията за премахване на всички форми на дискриминация по отношение на жените (CEDAW) от 1979 г., който има за цел премахването на всички форми на трафик на жени с цел проституция и експлоатацията на жени в положение на проституиране,
- като взе предвид членове 4 и 5 от Всеобщата декларация за правата на човека от 1948 г.,
- като взе предвид Конвенцията на ООН от 1949 г. Конвенцията за преследване на търговията с хора и експлоатацията на чужда проституция,
- като взе предвид Протокола от Палермо от 2000 г. за предотвратяване, противодействие и наказване на трафика с хора, особено жени и деца, допълващ Конвенцията на ООН срещу транснационалната организирана престъпност,
- като взе предвид Директива 2000/78/ЕО на Съвета от 27 ноември 2000 г. за създаване на основна рамка за равно третиране в областта на заетостта и професиите¹,
- като взе предвид съобщението на Комисията от 14 април 2021 г. относно стратегията на ЕС за борба с трафика на хора за периода 2021 – 2025 г. (COM(2021)0171),
- като взе предвид Директива 2011/36/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 5 април 2011 г. относно предотвратяването и борбата с трафика на хора и защитата на жертвите от него и за замяна на Рамково решение 2002/629/ПВР на Съвета² („Директивата за борба с трафика на хора“),

¹ ОВ L 303, 2.12.2000 г., стр. 16.

² ОВ L 101, 15.4.2011 г., стр. 1.

- като взе предвид предложението на Комисията за директива на Европейския парламент и на Съвета за изменение на Директива 2011/36/ЕС относно предотвратяването и борбата с трафика на хора и защитата на жертвите от него (СОМ(2022)0732),
- като взе предвид своята резолюция от 26 февруари 2014 г. относно сексуалната експлоатация и проституцията и тяхното отражение върху равенството между половете³,
- като взе предвид своята резолюция от 10 февруари 2021 г. относно прилагането на Директива 2011/36/ЕС относно предотвратяването и борбата с трафика на хора и защитата на жертвите от него⁴,
- като взе предвид Обща препоръка № 33 (2015) от 3 август 2015 г. на Комитета за премахване на дискриминацията по отношение на жените относно достъпа на жените до правосъдие,
- като взе предвид Обща препоръка № 37 (2018) от 13 март 2018 г. на Комитета за премахване на дискриминацията по отношение на жените относно свързаните с пола измерения на намаляването на риска от бедствия в условията на изменение на климата,
- като взе предвид доклада на специалния докладчик относно насилието срещу жените, причините за него и последиците от него от 19 февруари 2000 г. относно трафика на жени, миграцията на жените и насилието срещу жени,
- като взе предвид работата на специалния докладчик на ООН относно трафика на хора, особено на жени и деца,
- като взе предвид работата на специалния пратеник на ООН относно правото на здраве,
- като взе предвид глобалната стратегия на ООН за СПИН за периода 2021 – 2026 г.,
- като взе предвид публикацията на Службата на върховния комисар по правата на човека към ООН от 20 май 2002 г., озаглавена „Препоръчителни принципи и насоки относно правата на човека и трафика на хора“,
- като взе предвид доклада на Организацията за сигурност и сътрудничество в Европа (ОССЕ) от 10 юни 2021 г., озаглавен „Възпиране на търсенето, насърчаващо трафика на хора с цел сексуална експлоатация“,
- като взе предвид Обща препоръка № 38 (2020) от 20 ноември 2020 г. на Комитета за премахване на дискриминацията по отношение на жените относно трафика на жени и момичета в контекста на глобалната миграция,
- като взе предвид доклада на Съвета на Европа от 12 април 2021 г., озаглавен

³ ОВ С 285, 29.8.2017 г., стр. 78.

⁴ ОВ С 465, 17.11.2021 г., стр. 30.

„Втори общ доклад за дейностите на GREVIO“,

- като взе предвид доклада на Съвета на Европа от октомври 2022 г., озаглавен „Въздействието на Covid-19 върху достъпа на жените до правосъдие“,
 - като взе предвид резолюцията на Съвета на Европа от 8 април 2014 г., озаглавена „Проституция, трафик на хора и съвременно робство в Европа“,
 - като взе предвид решението на Съда на Европейския съюз по дело C-268/99⁵,
 - като взе предвид висящото дело 63664/19, 64450/19, 24387/20 и др. на Европейския съд по правата на човека от 12 април 2021 г.,
 - като взе предвид член 54 от своя Правилник за дейността,
 - като взе предвид доклада на комисията по правата на жените и равенството между половете (A9-0240/2023),
- A. като има предвид, че договорените от ООН и ЕС термини са „проституция“ и „хора/жени в положение на проституиране“; като има предвид, че проституцията представлява купуване на сексуален акт, което може да бъде определено като поискване, приемане или получаване на сексуален акт от лице в положение на проституция срещу възнаграждение, обещание за възнаграждение, предоставяне на обезщетение в натура или обещанието за такова обезщетение; като има предвид, че в настоящия доклад се признава, че някои лица в положение на проституиране се наричат „лица, извършващи сексуални услуги“, и че този термин се използва от някои международни организации; като има предвид, че това е начинът, по който се описват някои хора, които се занимават с проституция и я считат за професионална заетост, но които представляват само малка част от лицата в положение на проституиране, макар че са добре организирани и имат публична видимост^{6, 7}; като има предвид, че в настоящия доклад се подчертава значението на правото на всяко лице на самоопределение в това отношение; като има предвид, че в настоящия доклад обаче умишлено и изключително се използват неутрални термини, а именно хора и особено жени в положение на проституиране, тъй като не искаме да идеализираме реалността на проституцията или да прикриваме насилието, малтретирането и експлоатацията, на които са подложени по-голямата част от хората, особено жените и момичетата, които са в положение на проституиране; като има предвид, че искаме да отдадем уважение на по-голямата част от лицата в положение на проституиране, които не считат това за обичайна работа или възможност за кариера, които биха напуснали секс индустрията, ако можеха, и които считат проституцията за форма на насилие; като има предвид, че с използването на термина „проституция“ и „жени/лица в положение на проституиране“ настоящият доклад няма за цел да дискриминира никого, нито да ги заклеймява или унижава; като има предвид, че тази

⁵ Решение на Съда от 20 ноември 2001 г., *Aldona Malgorzata Jany u др. сп/у Staatssecretaris van Justitie*, C-268/99, ECLI:EU:C:2001:616.

⁶ O'Connor, M., *The Sex Economy* („Секс икономиката“), Agenda Publishing, 2018 г.

⁷ Европейско лоби на жените, „Her Future is Equal Briefing Paper“ (информационно-аналитичен документ „Нейното бъдеще е бъдеще на равенството“), 5 октомври 2021 г.

формулировка не следва да се асоциира с престъпност или моралност;

- Б. като има предвид, че гарантирането на правата на всички лица е от съществено значение за зачитането на физическата неприкосновеност и личната автономност, гарантирането на неприкосновеността на личния живот и гарантирането на човешките права и достойнството на жените в обществото като цяло; като има предвид, че гарантирането на равенство и зачитане на правата на хората, включително да вземат решения относно собствените си тела, да имат достъп до здравеопазване и да живеят без дискриминация, принуда и насилие, включително сексуално насилие, трябва да бъдат в центъра на политиките на държавите членки и на ЕС;
- В. като има предвид, че сексът трябва да се основава на съгласие, което може да бъде дадено само свободно и доброволно и не може да бъде заменено с размяна на пари; като има предвид, че проституцията свежда актовете на интимност до определена парична стойност; като има предвид, че сексуалната експлоатация чрез чужда проституция е грубо нарушение на правата и достойнството на жените и предполага, че лицето и неговото съгласие за сексуални действия могат да бъдат закупени срещу определена сума;
- Г. като има предвид, че сексуалното и репродуктивното здраве се поощрява чрез здравословни подходи към сексуалността въз основа на взаимно уважение;
- Д. като има предвид, че проституцията съществува в рамките на система, в която си взаимодействат различни участници, като сводници и други лица се опитват да увеличат максимално печалбите си от проституция и купувачи на секс, които представляват търсенето;
- Е. като има предвид, че в преамбюла на Конвенцията на ООН за преследване на търговията с хора и експлоатацията на чужда проституция се посочва, че проституцията и придружаващото я зло на трафика на хора с цел проституция са несъвместими с достойнството и стойността на човешката личност;
- Ж. като има предвид, че уличната проституция е среда, в която липсват хуманни условия за жените;
- З. като има предвид, че различни проучвания^{8,9} показват, че жените в положение на проституиране са изправени пред много по-тежки нарушения на правата на човека, насилие и експлоатация, отколкото жените средностатистически, включително високи равнища на основано на пола, психологическо, физическо и сексуално насилие; като има предвид, че жените в положение на проституиране съобщават за травми, сравнима с тази на жертвите на изтезания, и че голям брой жени в положение на проституиране съобщават, че са били изнасилвани след

⁸ Служба на ООН по наркотиците и престъпността, „Global Study on Homicide – Gender-related killing of women and girls“ („Глобално проучване относно убийствата – основани на пола убийства на жени и момичета“) 2019 г.

⁹ Федерално министерство по въпросите на семейството, възрастните граждани, жените и младежите, „Health, Well-Being and Personal Safety of Women in Germany – A Representative Study of Violence against Women in Germany“ (Здравеопазване, благосъстояние и лична безопасност на жените в Германия – представително проучване на насилието над жени в Германия), 2004 г.

навлизането си в проституцията^{10, 11, 12}; като има предвид, че в някои случаи те също така са изложени на институционални злоупотреби и допълнителна експлоатация; като има предвид, че сред извършителите могат да бъдат не само насилствени купувачи и експлоататорски трети страни, като например сводници, но също така, понякога, правоприлагащи органи^{13, 14}; като има предвид, че престъпленията срещу тях не се съобщават и не се разследват достатъчно и остават ненаказани;

- И. като има предвид, че порнографската индустрия и онлайн търговската експлоатация чрез явното представяне на несимулирани сексуални практики омаловажават и затвърждават сексуалното насилие срещу жени и момичета, комерсиализацията на женските тела и вредните стереотипи, свързани с пола, които също са засегнати от проституцията;
- Й. като има предвид, че тъй като лицата в положение на проституиране и особено жените в положение на проституиране са традиционно маргинализирани и на практика криминализирани, е важно да се следва подход, основан на правата на човека¹⁵, като се вземе предвид фактът, че тъй като лицата в положение на проституиране са в уязвимо положение, те често не са запознати с правата си, тъй като достъпът им до правосъдие обичайно е бил компрометиран от дискриминационни стереотипи и стигматизиране; като има предвид, че презумпцията за престъпност за лицата в положение на проституиране и дискриминационното третиране означават, че лицата в положение на проституиране често се въздържат да съобщават на органите за случаи на злоупотреба и насилие или да търсят достъп до правосъдие поради страх от пренебрегване, неполучаване на подкрепа или налагане на глоби, задържане или депортиране¹⁶ или че вместо това самите те ще се превърнат в обект на наказателно разследване¹⁷; като има предвид, че поради това е спешно необходимо редовно обучение за правоприлагащите органи във всяка държава членка, за да се гарантира справедливо и уважително отношение към лицата в положение на проституиране, особено жените и ЛГБТИК+ лицата;
- К. като има предвид, че достъпът до здравни услуги, включително сексуално и

¹⁰ Фондация Scelles, „La prévalence de l'état de stress post-traumatique chez les personnes prostituées“ (Разпространение на посттравматично стресово разстройство при хората в положение на проституиране“), 1 март 2019 г.

¹¹ Farley, M., 'Prostitution is Sexual Violence' („Проституцията и сексуалното насилие“), *Psychiatric Times*, 1 октомври 2004 г.

¹² Zuger, A., 'Many Prostitutes Suffer Combat Disorder, Study Finds' („Изследванията посочват, че много лица в положение на проституиране страдат от бойно посттравматично разстройство“), *New York Times*, 18 август 1998 г.

¹³ Amnesty International, „Body politics: A primer on criminalisation of sexuality and repression“ („Политиката на тялото: увод в криминализирането на сексуалността и възпроизводството“), 12 март 2018 г., стр. 54.

¹⁴ Global Network of Sex Work Projects, „Sex Workers' Lack of Access to Justice“ („Липсата на достъп до правосъдие за лицата, извършващи сексуални услуги“), 2020 г., стр. 6 – 11 и стр. 13.

¹⁵ Член 2 от Договора за Европейския съюз.

¹⁶ Съвет на Европа, „Impact of COVID-19 on women's access to justice“ („Въздействието на COVID-19 върху достъпа на жените до правосъдие“), 2022 г.

¹⁷ Global Network of Sex Work Projects, „Sex Workers' Lack of Access to Justice“ („Липсата на достъп до правосъдие за лицата, извършващи сексуални услуги“), 2020 г., и доклад на Съвета на Европа, озаглавен „Въздействието на COVID-19 върху достъпа на жените до правосъдие“, стр. 68.

репродуктивно здраве, е от жизненоважно значение за лицата в положение на проституиране, за да запазят своето здраве; като има предвид, че в някои държави членки, като например Полша, достъпът до такива здравни услуги е силно ограничен, което причинява ненужен стрес и тревожност, както и неблагоприятни последици за здравето на лицата, които се нуждаят от него; като има предвид, че според някои проучвания¹⁸ съществува потенциал за намаляване на случаите на заразяване с ХИВ с 33 – 46% през следващото десетилетие, ако лицата в положение на проституиране бъдат декриминализирани; като има предвид, че криминализирането на хората в положение на проституиране, и по-специално на жените в подобно положение, води до по-нисък дял на употребата на презервативи, което води до увеличаване на случаите на полово предавани инфекции и заболявания; като има предвид, че в целия ЕС липсва равен достъп до профилактични медикаменти за ХИВ, като например медикаментите PREP и/или PEP; като има предвид, че за жените в положение на проституиране и ЛГБТИК+ лица, които са били изложени на репресивни полицейски действия, е три пъти по-вероятно да бъдат подложени на сексуално или физическо насилие и два пъти по-вероятно да бъдат заразени с ХИВ¹⁹;

- Л. като има предвид, че проституцията все повече се измества към виртуалното пространство, независимо от действащото законодателство; като има предвид, че това се отнася не само до процеса на набиране и въвеждане в тези услуги, но и до начина, по който се извършва самото сексуално действие; като има предвид, че проституцията във виртуалното пространство има същите вредни последици за жените в положение на проституиране, както в реалния живот, въпреки че в някои случаи физическото разстояние може да спомогне за намаляване на излагането на някои форми на насилие; като има предвид, че новите цифрови технологии и инструменти улесниха експлоататорските втори и трети страни като купувачи, трафиканти и сводници да си осигурят анонимност, което затруднява правоприлагането; като има предвид, че регулаторните мерки трябва да се съсредоточат по-специално върху онлайн рекламата и улесняването на контактите, за да се гарантира ефективност при предотвратяването на експлоатацията чрез проституция на други лица, както се подчертава и в предложението на Комисията за преразглеждане на Директивата за борба с трафика на хора, в което изрично се посочва необходимостта от по-добро противодействие на трафика на хора, улеснен от информационните и комуникационните технологии, включително интернет и социалните медии;
- М. като има предвид, че факторите, които карат хората да навлязат и да останат в проституцията, са многобройни, по-специално бедността, произтичаща от социална несправедливост и изключване, неравенства, ограничени възможности за заетост или предприемачество, пристрастяване към наркотици, структурно насилие и комбинирана дискриминация, липса на възможности за безопасна и законна миграция и всеобхватни политики за интеграция, недостатъчни

¹⁸ Wong, S., „Decriminising sex work will cut HIV infections by a third“ („Декриминализирането на сексуалните услуги ще намали ХИВ инфекциите с една трета“), Imperial College London, 24 юли 2014 г.

¹⁹ Platt, L. et al., ‘Associations between sex work laws and sex workers’ health: A systematic review and meta-analysis of quantitative and quality study“ („Взаимовръзката между законите за сексуалните услуги и здравето на лицата, извършващи сексуални услуги: Системен преглед и метаанализ на количествени и качествени проучвания“), PLOS Medicine, том 15, № 12, 2018 г.

образователни, социални и трудови политики, други социални и икономически предпоставки и ограничени възможности за препитание, като всички те допринасят за влошаването на положението на жените и за понижаването на техния социален статус, което води до липса на алтернативи на навлизането в проституцията;

- Н. като има предвид, че жените и децата, които се намират в положение на бедност и са засегнати от структурна и междусекторна дискриминация, са най-уязвими на сексуална експлоатация чрез проституция и робство, както и на сприятеляването с цел сексуална злоупотреба, „метода на интимния приятел“ и улавянето от престъпни (своднически) мрежи; като има предвид, наред с другото, че пристрастяването към наркотици често се използва като средство за подмамване и привличане на жертвите към проституция; като има предвид, че прилагането на всички настоящи политики и закони все още не е постигнало достатъчен напредък в преодоляването на тези първопричини, нито на стигматизирането и дискриминацията, пред които са изправени хората в положение на проституиране и особено жените в подобно положение;
- О. като има предвид, че защитените групи, като децата, младите хора, хората с умствени и физически увреждания и лицата, принадлежащи към малцинства, са обект на кумулативна експлоатация под формата на сексуално насилие, сексуален тормоз и изнасилване;
- П. като има предвид, че несигурността е постоянна характеристика на пазара на труда в ЕС, благоприятстваща натрупването на печалби от големи икономически групи и засягаща предимно жените, които страдат от дискриминация по отношение на заплащането, за които е по-вероятно да работят на непълно работно време и поради това получават по-ниски заплати, имат по-ограничен достъп до социална закрила и имат по-малко възможности за икономическа независимост;
- Р. като има предвид, че предразсъдъците и стереотипите пречат на жените да следват и да реализират своите амбиции, което възпрепятства развитието им и ги принуждава да живеят в бедност, без самите те да имат вина за това;
- С. като има предвид, че тези причини трябва да бъдат разгледани спешно и задълбочено, за да се преодолеят обстоятелствата и пречките, които пораждат липса на алтернативи на проституцията; като има предвид, че тези мерки трябва да следват цялостен подход, насочен към постигане на общество на равенство между половете чрез съсредоточаване върху политиките в областта на образованието, социалната сфера, труда и миграцията, за да се намали уязвимостта и по този начин податливостта на експлоатация или на избор въз основа на липсата на алтернативи; като има предвид, че ЕС трябва също така да подкрепя съседните държави и държавите извън ЕС, за да се даде възможност на тези държави да увеличат финансирането за социална подкрепа и достъп до услуги за потенциални жертви на трафик и сексуална експлоатация, включително чрез образователна, психологическа и социална подкрепа от специалисти, и да въведат специализирани услуги, посветени на пълното социално и икономическо приобщаване на жените и момичетата в уязвимо положение, за да ги защитят от риска от сексуална експлоатация;

- Т. като има предвид, че явлението на финансово покровителство от възрастни мъже („sugar daddyism“) е тревожно и особено разпространено на места като университетите, но също така и чрез социалните мрежи и онлайн; като има предвид, че то се състои от реклами, насърчаващи проституцията на студенти, по-специално на млади жени, и сексуалната експлоатация на малолетни и непълнолетни лица от по-богати и влиятелни мъже; като има предвид, че органите трябваше да предприемат действия, за да сведат до минимум широкото разпространение на тази практика; като има предвид, че подрастващите следва да получават изчерпателна информация и образование относно методите, използвани от престъпниците за инициране на взаимодействия, за да се гарантира, че те са по-добре информирани, по-внимателни и по-бдителни по отношение на тази тактика, както и по отношение на тактиките на „интимния приятел“, иницирането на онлайн контакт и последващото попадане в клопка;
- У. като има предвид, че според нидерландските прокурорски органи от около 30 000 лица в положение на проституиране в Нидерландия до 70% се считат за принудени да проституират чрез насилие или за ввлечени в проституция от „интимен приятел“;
- Ф. като има предвид, че по-голямата част от жените биха искали да напуснат проституцията²⁰; като има предвид, че липсата на висококачествени, лесно достъпни и достатъчно финансирани програми за напускане на проституцията в рамките на цялостен подход възпрепятства онези, които желаят да напуснат проституцията, да го направят²¹; като има предвид, че следва да се положат усилия за насърчаване на приемането и прилагането на програми за напускане на проституцията, състоящи се от всеобхватни грижи и подкрепа, за да се помогне на лицата в положение на проституиране да преодолеят трудностите и да се улесни достъпът до безопасна и стабилна заетост;
- Х. като има предвид, че напускането на проституцията често е труден и продължителен процес, който изисква всеобхватна социално-икономическа подкрепа, включително достатъчни бюджети и индивидуални консултации, като се вземат предвид различните фактори за привличане и подтикване, за да се осигурят ориентирани към нуждите програми за подкрепа и тези програми да бъдат успешни за хората, които желаят да напуснат проституцията; като има предвид, че социалните отношения в рамките на дадена общност и между отделните лица са важни за насърчаването на пътища за напускане на проституцията; като има предвид, че държавите членки следва да насърчават програми за превенция, пътеки, програми за напускане на проституцията и приобщаване, широкообхватни, задълбочени образователни програми относно трафика на хора, сексуалната експлоатация, проституцията и съгласието, както в училищата, така и в обществото като цяло, особено в държавата или държавите на произход на лицата в положение на проституиране; като има предвид, че тези

²⁰ Farley, M. et al., „Prostitution and Trafficking in 9 Countries: Update on Violence and Posttraumatic Stress Disorder“ („Проституцията в 9 държави: Актуална информация относно насилието и посттравматичните стресови разстройства“, Journal of Trauma Practice, том 2, № 3 – 4, 2003 г.

²¹ Dunphy, L., „Report finds 90% of sex workers want to leave trade but resources are not there to help them“ („Доклад установява, че 90% от лицата, извършващи сексуални услуги, искат да напуснат това занятие, но липсват ресурси, за да им се помогне“, Irish Examiner, 29 януари 2020 г.

програми следва да включват безопасно настаняване, сигурни грижи, подходяща медицинска помощ, психологическа помощ (лечение на травми), възможности за образование/обучение, подкрепа за интеграцията в икономиката като цяло и специализирана помощ за жени, страдащи от пристрастяване, и жени с деца; като има предвид, че ЕС е създал няколко програми за финансиране в подкрепа на тази важна работа и че държавите членки следва да се възползват от тези програми, които са на тяхно разположение;

- Ц. като има предвид, че Урсула фон дер Лайен вече заяви, че проституцията не е професия като другите професии и че напускането ѝ следва винаги да бъде цел;
- Ч. като има предвид, че съществува силна връзка между проституцията и трафика на хора с цел сексуална експлоатация; като има предвид, че трафикът на хора се определя като набиране, транспортиране, прехвърляне, укриване или приемане на хора чрез заплахата, сила, измама, измама, заблуждаване, отвличане, злоупотреба с власт, положение на уязвимост или други форми на принуда с цел използването им за извличане на печалба; като има предвид, че трафикът на хора е проблем в много сфери и области²², но както се подчертава в доклада на Комисията относно напредъка в борбата с трафика на хора²³, трафикът на хора с цел сексуална експлоатация остава категорично най-разпространената форма на трафик на хора в ЕС, като се има предвид, че 51% от жертвите на трафик на хора в ЕС са жертви на трафик с цел сексуална експлоатация²⁴; като има предвид, че според ОССЕ само трафикът с цел сексуална експлоатация генерира близо 100 милиарда щатски долара годишно²⁵, състоящи се главно от пари, заплащани от мъжете за секс с жени, жертви на трафик; като има предвид, че член 2 от Директивата за борба с трафика на хора гласи, че съгласието на жертвата на трафик на хора за експлоатация, независимо дали е възнамерявано или действително дадено, е без значение, когато е получено чрез даване или получаване на плащания или облаги; като има предвид, че жертвите на трафик на хора могат да бъдат от всякакъв пол, социален пол, възраст и произход, но като има предвид, че трафикът на хора с цел сексуална експлоатация засяга непропорционално жените, момичетата и маргинализираните групи в държавите – членки на ЕС, и по света; като има предвид, че трафикантите често използват насилие, измамни агенции за заетост и фалшиви обещания за образование или възможности за работа, за да измамат и принудят жертвите си, и че се възползват от добре развита и добре финансирана

²² „Мъжете представляват по-голямата част от идентифицираните жертви на трафика на работна ръка в най-разнообразни сектори като селското стопанство, строителството, хотелиерството и ресторантьорството и рибарството. Жените са също така жертви на трафик с цел трудова експлоатация, често в по-изолирания контекст на домашния труд и полагането на грижи. „(GREТА – Експертна група за борба с трафика на хора, „Трафик на хора с цел трудова експлоатация – тематична глава от 7-ия общ доклад относно дейностите на GREТА“, Съвет на Европа, 2019 г., стр. 6).

²³ Доклад на Комисията от 19 декември 2022 г. относно напредъка в борбата с трафика на хора (Четвърти доклад) (СОМ(2022)0736).

²⁴ Останалите 49% се разпределят между случаите на трафик за други цели, всеки с много по-нисък процент, поради което сексуалната експлоатация е най-голямата категория с голяма разлика пред останалите, въпреки че тя представлява „само“ 51%.

²⁵ Служба на специалния представител и координатор на ОССЕ за борба с трафика на хора, „Discouraging the demand that fosters trafficking for the purpose of sexual exploitation“ („Възпиране на търсенето, насърчаващо трафика на хора с цел сексуална експлоатация“), Виена, 2021 г.

престъпна мрежа;

- Ш. като има предвид, че жертвите на трафик на хора с цел сексуална експлоатация в рамките на ЕС до голяма степен са от други държави – членки на ЕС, въпреки че много жертви идват и от Югоизточна Азия и Латинска Америка; като има предвид, че съществуват силни връзки на проституцията с порнографията, както и с организирани престъпни дейности като трафик на деца, сексуална експлоатация на малолетни и непълнолетни лица и сексуално насилие над деца^{26, 27}; като има предвид, че е необходим цялостен подход за защита на жените и момичетата от трафик на хора с цел сексуална експлоатация и за прекратяване на безнаказаността за извършителите;
- Щ. като има предвид, че в доклад на германската федерална криминална полиция се посочва, че над половината от случаите на трафик на хора с цел сексуална експлоатация в Германия са обект на наказателно преследване поради подаване на сигнали от трети страни; като има предвид, че в заключение в доклада се посочва, че жертвите на експлоатация рядко се идентифицират като такива и често се въздържат от подаване на сигнали поради липса на доверие в органите и полицията;
- АА. като има предвид, че окупираните от Турция територии на Кипър се използват от трафикантите на хора, за да експлоатират уязвими жени с обещание за студентски визи и студентска регистрация, само за да ги принудят след това да проституират при пристигането си и да ги подложат на нечовешки условия на живот; като има предвид, че окупираните от Турция територии на Кипър служат като зона на безнаказаност за трафикантите на хора, работещи в областта на проституцията;
- АБ. като има предвид, че събития като международни конфликти и икономически затруднения оказват значително засилващо въздействие върху тенденциите в трафика на хора²⁸; като има предвид, че жените и непълнолетните лица, които са непридружени или пътуват с непознати лица, са особено уязвими по отношение на трафика с цел сексуална експлоатация и малтретиране;
- АВ. като има предвид, че проституцията, нейната експлоатация²⁹ и трафикът на хора с цел сексуална експлоатация³⁰ продължават да се увеличават в някои региони на Европа; като има предвид, че според доклад на Службата на ООН по наркотиците

²⁶ Европол, Situation Report – Trafficking in human beings in the EU' („Доклад за положението — трафик на хора в ЕС“, Хага, 2016 г., стр. 12, 14 и 22 – 23.

²⁷ Доклад на Комисията от 20 октомври 2020 г., озаглавен „Трети доклад относно напредъка в борбата с трафика на хора (2020 г.) съгласно изискванията на член 20 от Директива 2011/36/ЕС относно предотвратяването и

борбата с трафика на хора и защитата на жертвите от него (COM(2020)0661).

²⁸ Сима Бахус, изпълнителен директор на ООН – Жени, „Statement: Crises drive an increase in human trafficking – Here's how we stop it' („Изявление: Кризите водят до увеличаване на трафика на хора – как да го спрем“, ООН – Жени, 29 юли 2022 г.

²⁹ Scelles Foundation, „Sexual Exploitation – New Challenges, New Answers“ (Сексуална експлоатация – нови предизвикателства, нови отговори), 2019 г.

³⁰ Въпреки че сексуалната експлоатация все още е преобладаващата форма на експлоатация през 2020 г., тя достига най-ниската си точка от 2008 г. насам (Евростат, „Статистически данни за трафика на хора“, януари 2023 г.).

и престъпността³¹ данните са намалели в световен мащаб поради въздействието на ограничителните мерки във връзка с COVID-19; като има предвид, че трафикът на хора с цел сексуална експлоатация е бил най-преобладаващата форма на трафик на хора в ЕС през 2021 г.³² и представлява сериозна форма на насилие, която засяга предимно жени и момичета; като има предвид, че проституцията, нейната експлоатация и трафикът с цел сексуална експлоатация са специфични за пола, имат глобално измерение и засягат най-маргинализираните членове на нашите общества; като има предвид, че по-голямата част от лицата в положение на проституиране са жени и момичета, а сред купувачите на сексуални услуги преобладават мъжете³³; като има предвид, че в този контекст проституцията не само е вредна за жените в положение на проституиране, но също така допълнително увеличава неравенствата между жените и мъжете; като има предвид, че следователно проституцията, нейната експлоатация и трафикът с цел сексуална експлоатация са както причина за, така и следствие от неравенството между половете и представляват нарастващ световен проблем с трансгранично измерение, който изисква органите в държавите членки да си сътрудничат за справяне с нея; като има предвид, че изготвянето на политики трябва да гарантира защитата на най-уязвимите членове на нашето общество; като има предвид, че всички държави членки имат правно задължение да възпират и преустановяват трафика на хора и организираната престъпност;

АГ. като има предвид, че основното намерение на всички законодателни мерки относно проституцията в държавите членки е да защитят жените и момичетата от експлоатация; като има предвид, че в държавите – членки на ЕС, се прилагат различни правни системи и различни политически подходи, с различни модели и подмодели; като има предвид, че съществува асиметрия между националното законодателство в областта на проституцията в рамките на ЕС; като има предвид, че различните или липсващите регулаторни мерки по отношение на проституцията имат различни последици, което оказва въздействие върху разбирането на обществото за равенството между половете и правата и достойнството на жените и предава послания и норми, включително по отношение на насилието срещу жени; като има предвид, че прилагането на настоящите политики и закони все още не е постигнало достатъчен напредък в преодоляването на първопричините, нито на стигматизирането, дискриминацията или насилието, на които са изложени хората в положение на проституиране, и особено жените в подобно положение; като има предвид, че е необходима реалистична оценка на въздействието на всички модели, за да се види кои мерки и стратегии, основани на основните права, защитават правата на жените и насърчават равенството между половете най-добре; като има предвид, че поради това следва да се отхвърли презумпцията на прекалено опростената идеологическа битка и двуполусния подход, която поляризира дебата в два лагера, тъй като това създава риска да бъдат пренебрегнати предимствата и

³¹ Служба на ООН по наркотиците и престъпността, „Global Report on Trafficking in Persons 2022“ („Глобален доклад за трафика на хора за 2022 г.“), 2023 г.

³² Евростат, „Жертвите на трафика на хора са се увеличили с 10% през 2021 г.“, 9 февруари 2023 г.

³³ Служба на специалния представител и координатор на ОССЕ за борба с трафика на хора, „Discouraging the demand that fosters trafficking for the purpose of sexual exploitation“ („Възпиране на търсенето, насърчаващо трафика на хора с цел сексуална експлоатация“), Виена, 2021 г.

недостатъците на някои мерки и стратегии;

- АД. като има предвид, че проституцията има трансгранични последици и засяга правата на жените и равенството между половете; като има предвид, че поради липсата на сътрудничество от страна на държавите членки действията, насочени към предотвратяване на насилието и експлоатацията на лицата в положение на проституиране, не са успешни; като има предвид, че системите в граничните региони следва да бъдат по-добре координирани, за да се избегнат горещите точки; като има предвид, че различията в законодателството относно проституцията в ЕС са от полза за трафикантите и мрежите на организираната престъпност;
- АЕ. като има предвид, че скандинавският модел/моделът на равенство, който води до декриминализиране на лицето в положение на проституиране, като същевременно се криминализира купувачът, не е универсално решение за намаляване на търсенето, секстрафика, насилието или експлоатацията; като има предвид обаче, че доказателствата от Швеция и други държави показват, че уличната проституция е намаляла наполовина при прилагането на скандинавския модел/модела на равенство³⁴; като има предвид, че търсенето на лица в положение на проституиране в Швеция е намаляло от 13,6% на 7,9% между 1995 г. и 2008 г. в резултат на прилагането на скандинавския модел/модела на равенство³⁵; като има предвид, че данните³⁶ от Франция показват също така, че скандинавският модел/моделът на равенство води до положителни резултати, тъй като над 800 лица в положение на проституиране в страната са се възползвали от програма за напускане на проституцията от 2016 г. насам, като 87,5% от лицата, подкрепяни от френските местни организации, са намерили стабилна работа до края на програмата за напускане на проституцията; като има предвид, че броят на наказателните разследвания във връзка със сводничеството и трафика на хора се е увеличил с 54% от 2016 г. насам; като има предвид, че близо 2,35 милиона евро, конфискувани от сводниците, са реинвестирани в защитата и рехабилитацията на жертвите на проституция и трафик на хора с цел сексуална злоупотреба; като има предвид обаче, че недостатъчното бюджетиране за програмите за напускане на проституцията е постоянен проблем, и като има предвид, че поради това финансирането, което позволява живот без проституция, трябва да бъде увеличено;
- АЖ. като има предвид, че според Европол³⁷ има държави членки, в които проституцията е законна, което значително улеснява трафикантите да използват

³⁴ Crouch, D., „Swedish Prostitution Law Targets Buyers, но Some Say It hurts Sellers“ („Шведският закон за проституцията е насочен срещу купувачите, но според някои вреди на продавачите“), New York Times, 14 март 2015 г.

³⁵ Claude, K., „Targeting the Sex Buyer – The Swedish Example: Stopping Prostitution and Trafficking Where It All Begins“ („Мерките срещу купувачите на секс – шведският пример: Спиране на проституцията и трафика на хора там, откъдето всичко води началото си“), The Swedish Institute, 2010 г.

³⁶ Inspection générale des affaires sociales, „Evaluation de la loi du 13 avril 2016 visant à renforcer la lutte contre le système prostitutionnel et à accompagner les personnes prostituées“ (Оценка на закона от 13 април 2016 г. за засилване на борбата срещу системата на проституцията и за оказване на съдействие на лицата в положение на проституиране), 2019 г.

³⁷ Cho, S.-Y., et al., „Does legalized prostitution increase human trafficking?“ („Увеличава ли легалната проституция трафика на хора?“), *World Development*, том 41, 2013 г., стр. 67 – 82.

правната среда, за да експлоатират жертвите си; като има предвид, че трафикантите на хора често използват законни предприятия, за да прикрият експлоататорските си дейности; като има предвид, че поради това легализираната проституция служи като стимул за трафик на хора с цел сексуална експлоатация³⁸; като има предвид, че в докладите на Европол се посочва, че когато проституцията е законна, трафикът на хора и насилието, извършвано срещу нейните жертви и други лица в положение на проституиране, се увеличават десетократно, тъй като извършителите могат да се крият зад законните структури; като има предвид, че организираната престъпност и корупцията, трафикът на хора, престъпленията, свързани с много насилие, и корупцията нарастват с легализирането на всички аспекти на проституцията; като има предвид, че търсенето на „сексуални услуги“ е голямо и широко разпространено и купувачите не могат и/или не се опитват да видят принудата, която тласка хората към проституция; като има предвид, че това търсене не може да бъде удовлетворено без жени и момичета, които са жертви на трафик или които биха напуснали проституцията, ако биха могли; като има предвид, че поради това е невъзможно да се отдели дискусията относно проституцията и различните видове регулиране на същата в държавите членки от дискусията около борбата с трафика на хора с цел сексуална експлоатация и дискусията относно обществените фактори, които водят до липса на алтернативни начини за хората в уязвимо положение да изкарват препитанието си, което в крайна сметка води до проституция;

- АЗ. като има предвид, че до края на 2021 г. в Германия 23 700 души са се регистрирали официално като лица в положение на проституиране, докато според оценките действителният брой на лицата в положение на проституиране в страната е между 90 000 и 400 000;
- АИ. като има предвид, че становището от 2022 г. на Бюрото за демократични институции и права на човека на ОССЕ, озаглавено „Становище относно нормативните актове на Германия относно проституцията и трафика на хора“, показва, че действащото законодателство на страната явно не включва достатъчно гаранции за лицата в уязвимо положение, които се занимават с проституция, или за лицата извън системата за регистрация, като по този начин потенциално се подкопават усилията за предотвратяване на трафика; като има предвид, че едно от ключовите искания, произтичащи от това правно становище, е да се въведат инструменти и мерки, насочени към намаляване на търсенето;
- АЙ. като има предвид, че регулирането на проституцията във всяка държава членка трябва също така да има за цел прекратяване на трафика на хора и организираната престъпност, със специален акцент върху защитата на хората, особено жените, в уязвимо положение; като има предвид, че проституцията оказва огромно въздействие не само върху жените и техните права, но и върху цялото общество и върху равенството между половете, и поради това са необходими конкретни

³⁸ Farley, M. и др., „Männer in Deutschland, die für Sex zahlen – und was sie uns über das Versagen der legalen Prostitution beibringen: ein Bericht über das Sexgewerbe in 6 Ländern aus der Perspektive der gesellschaftlich unsichtbaren Freier“ („Мъжете в Германия, които купуват секс, и какво научаваме за провала на законната проституция:

доклад за търговията със сексуални услуги в 6 държави от гледна точка на социално невидимите клиенти“), Берлин, 8 ноември 2022 г.

мерки за борба с причините за нея; като има предвид, че е необходим общ подход и разбиране на силата, принудата, експлоатацията на уязвимостта, злоупотребата с власт и неравенствата в съществуващите закони и разпоредби относно проституцията в различни държави – членки на ЕС; като има предвид, че тази борба може да бъде ефективна по отношение на защитата на жените и момичетата от експлоатация само когато се прилага подход, който защитава жертвите, но и действа срещу търсенето на проституция, и когато се прилагат мерки като тези за криминализиране на експлоатиращите лица; като има предвид, че проучванията на ОССЕ³⁹ показаха, че използването на превантивни мерки, насочени към намаляване на търсенето, като цяло остава слабо, но е силно концентрирано в държави, в които купуването на сексуални услуги е незаконно или в които използването на услуги, предоставяни от жертви на трафик, е криминализирано; като има предвид, че Ирландия и Нова Зеландия имат сходно население, но броят на лицата в положение на проституиране в Ирландия е пет до осем пъти по-нисък поради въвеждането на скандинавския модел/модела на равенство в страната^{40 41};

АК. като има предвид, че държавите членки следва да гарантират, че набавянето, наемането или склоняването на друго лице с цел проституция, както и получаването на каквато и да е печалба от проституцията на друго лице, са наказуеми като престъпления; като има предвид, че държавите членки следва да гарантират, че когато дадено престъпление е извършено с намерение печалба или изгода или когато престъплението действително води до печалба или изгода, произтичаща от проституция на друго лице (т.е. печалба от трафик на хора), тази печалба се счита за утежняващо обстоятелство;

Сравнение между държавите членки

1. отбелязва, че подходите към проституцията се различават в рамките на ЕС и са насочени към три ключови компонента на тази система чрез използването на административното или наказателното право: лица в положение на проституиране, закупуване на секс (т.е. търсене) и участие на експлоататорски трети страни, например сводничество⁴²; подчертава, че различните закони имат различно въздействие върху жените в положение на проституиране, техните права, способността им да получат достъп до здравни и социални услуги и до съдебната система, правата на жените като цяло, равенството между половете, търсенето, трафика на хора, обществените нагласи и съседните държави членки; подчертава задължението на всички държави членки да насърчават приобщаващия характер на обществото и да защитават хората и особено жените в

³⁹ Служба на специалния представител и координатор на ОССЕ за борба с трафика на хора, „Discouraging the demand that fosters trafficking for the purpose of sexual exploitation“ („Възпиране на търсенето, насърчавашо трафика на хора с цел сексуална експлоатация“), Виена, 2021 г.

⁴⁰ Crouch, D., „Swedish Prostitution Law Targets Buyers, но Some Say It hurts Sellers“ („Шведският закон за проституцията е насочен срещу купувачите, но според някои вреди на продавачите“), New York Times, 14 март 2015 г.

⁴¹ Claude, K., „Targeting the Sex Buyer – The Swedish Example: Stping Prostitution and Trafficking Where It All Begins (Мерките срещу купувачите на секс – шведският пример: Спиране на проституцията и трафика на хора там, откъдето всичко води началото си)“, The Swedish Institute, 2010 г.

⁴² Съгласно определението в Конвенцията на ООН за преследване на търговията с хора и експлоатацията на чужда проституция,

уязвимо положение;

2. подчертава, че колкото по-голяма е асиметрията между националните законодателства в областта на проституцията в рамките на ЕС, като се има предвид, че пазарите на проституция и участниците в тях извършват трансгранична дейност, толкова повече са жертвите на трафик с цел сексуална експлоатация; подчертава освен това, че разликата между нормативните разпоредби на държавите членки относно проституцията създава благоприятна оперативна среда за организираните престъпни групи и отделните лица⁴³; отбелязва, че някои държави членки могат да привлекат повече потоци на трафик на хора с цел сексуална експлоатация, отколкото други; призовава държавите членки да въведат ефективни мерки за намаляване на търсенето на проституция и следователно на трафика на хора, сексуалната експлоатация и дейността на организираните престъпни групи;
3. изразява съжаление относно липсата на надеждни и точни данни, които да може да се сравняват между различните държави, във връзка с проституцията, сексуалната експлоатация, насилието при проституцията и въздействието на програмите за напускане на проституцията; подчертава неотложната необходимост от по-нататъшно подобряване и по-добро координиране на трансграничното сътрудничество при събирането и обмена на надеждни, точни, анонимизирани данни, разбити, наред с другото, по пол, расов или етнически произход, възраст, социално-икономическа класа и националност, които да бъдат сравними между държавите членки; поради това призовава държавите членки да работят в още по-тясно сътрудничество с Агенцията на Европейския съюз за основните права, Европейския институт за равенство между половете и Европол, за да засилят сътрудничеството и обмена на информация и данни и да анализират своя опит въз основа на тези данни;
4. отбелязва факта, че няколко европейски държави се стремят да защитават хората в положение на проституиране и техните права чрез създаване на различни правни уредби относно различните аспекти на проституцията, включват традиционно дискриминираните и маргинализираните лица в положение на проституиране в процеса на изготвяне на политиките и предоставят субсидии в подкрепа на техните местни организации с оглед на по-доброто покриване на нуждите на най-маргинализираните; отбелязва, че в държави като Австрия⁴⁴, Германия и Нидерландия органите са стигнали до заключението, че би било от най-голяма полза за правата на лицата в положение на проституиране да се създаде правна уредба, която узаконява всички аспекти на проституцията, докато други държави като Швеция, Франция, Испания и Ирландия вместо това са решили да защитят правата на жените в положение на проституиране, като декриминализират лицата в положение на проституиране и инкриминират

⁴³ Di Nicola, A., „The differing EU Member States’ regulations on prostitution and their cross-border implications on women’s rights“ (Различните нормативни разпоредби на държавите – членки на ЕС, относно проституцията и техните трансгранични последици за правата на жените), Европейски парламент, Генерална дирекция за вътрешни политики на ЕС, Тематичен отдел по граждански права и конституционни въпроси, 27 юли 2021 г.

⁴⁴ Работна група по въпросите на проституцията към федералното канцлерство на Република Австрия, „Regelung der Prostitution in Österreich – Empfehlungen der Arbeitsgruppe „Prostitution““, април 2021 г.

купувачите, като прилагат подхода на „скандинавския модел/модел на равенство“;

Действителността в проституцията

5. отбелязва, че жените в положение на проституиране са изложени на повече насилие, отколкото средната стойност за жените като цяло; се позовава на проучване от 2013 г. на германското федерално министерство по въпросите на семейството, възрастните граждани, жените и младежите⁴⁵, според което 41% от анкетираните жени в положение на проституиране са били подложени на физическо или сексуално насилие (или и двете) в контекста на проституцията;
6. подчертава констатациите в редица проучвания относно претърпяното от жените в положение на проституиране малтретиране в детска и юношеска възраст⁴⁶; отбелязва⁴⁷⁴⁸⁴⁹, че това малтретиране може да доведе до нормализиране на проституцията в очите на жените и момичетата, които са го претърпели; във връзка с това подчертава неотложната необходимост от решителна борба срещу малтретирането на деца и изтъква отговорността на семействата в цялото им многообразие и на всички, които имат задължение да се грижат за децата, като например учителите и обучителите, наред с други;
7. подчертава, че Европейският парламент призна в своята резолюция от 26 февруари 2014 г. относно сексуалната експлоатация и проституцията и тяхното отражение върху равенството между половете, че проституцията и сексуалната експлоатация са нарушения на човешкото достойнство, че те нарушават принципите на правата на човека като равенството между половете и че следователно те са в разрез с принципите на Хартата на основните права на Европейския съюз; припомня, че в своята резолюция от 5 юли 2022 г. относно бедността сред жените в Европа Парламентът определи проституцията като сериозна форма на насилие и експлоатация⁵⁰;

Въздействие върху жените в положение на проституиране

8. отбелязва, че проституцията не е индивидуален акт на лице, което отдава под наем тялото си срещу пари, а по-скоро е система, организирана с цел печалба, която по същността си е белязана с насилие и дискриминация и е дълбоко нечовешка и която функционира като стопанска структура и създава пазар, на който сводници планират и предприемат действия, за да обезпечат и разширят своята дейност, и на който потребителите на сексуални услуги играят ключова

⁴⁵ Федерално министерство по въпросите на семейството, възрастните граждани, жените и младежите, „Health, Well-Being and Personal Safety of Women in Germany – A Representative Study of Violence against Women in Germany“ (Здравеопазване, благосъстояние и лична безопасност на жените в Германия – представително проучване на насилието над жени в Германия), 2004 г.

⁴⁶ Пак там.

⁴⁷ Pennsylvania Coalition Against Rape, „The Intersection Between Prostitution and Sexual Violence“ (Пресечните точки между проституцията и сексуалното насилие), 2013 г.

⁴⁸ Göttfried, N., „Prostitution as a result of child abuse“ („Проституция в резултат на малтретиране в детството“), Hope for the Future, достъп на 14 юли 2023 г.

⁴⁹ Scelles Foundation, „Sexual Exploitation – New Challenges, New Answers“ (Сексуална експлоатация — нови предизвикателства, нови отговори), 2019 г.

⁵⁰ ОВ С 47, 7.2.2023 г., стр. 2.

роля за стимулирането им;

9. осъжда реалността, свързана с проституцията, която се характеризира с принуда, манипулиране, насилие и експлоатация, и посочва, че липсата на езикови умения на жените и малолетните и непълнолетните лица, както и тяхната уязвимост и несигурни условия се използват, за да ги принудят да проституират и да продължат да проституират; отчита, че проституцията е свързана със структурно насилие, на което жените са изложени непропорционално, и че тя често създава несигурни житейски ситуации, които принуждават жените и момичетата да проституират; подчертава освен това, че е трудно дадено лице да напусне проституцията; призовава в целия ЕС да се прилага подход, основан на скандинавския модел/модела на равенство, за да може най-после да се използват всички обещаващи инструменти, които са доказали своята ефективност за намаляване на трафика на хора с цел сексуална експлоатация; призовава да се въведат ефективни политики за премахване на бедността и подобряване на социалната закрила, справяне с неуспеха в училище, насърчаване на образованието, включително сексуалното образование и образованието в областта на взаимоотношенията, и равните възможности и равното третиране, както и да се създадат приобщаващи политики в подкрепа на овластяването и икономическата независимост на жените, заедно с мерки, които осъждат лицата, които ги експлоатират;
10. отбелязва, че влошаването на социалното и икономическото положение вследствие на пандемията от COVID-19 увеличи всички форми на злоупотреба и насилие срещу жените, включително сексуалната експлоатация, които нарушават техните човешки права; предупреждава, че това ще бъде допълнително утежнено от настоящата енергийна криза и кризата, свързана с разходите за живот, като много жени в уязвимо положение се озовават в ситуация на бедност и социално изключване; подчертава като краен пример високия риск, пред който са изправени украинските жени и момичета, от трафик с цел сексуална експлоатация поради уязвимото им положение след бягството им от агресивната война на Русия срещу Украйна и преместването им в други държави⁵¹; посочва, че като цяло това засяга жените и момичетата, които живеят в региони, засегнати от кризи и конфликти, или бягат от такива региони⁵²;
11. подчертава, че присъщ елемент на свободната воля е способността за даване и отказване на съгласие; отбелязва, че съгласието може да бъде дадено свободно само когато няма неравновесие в силите между участващите лица и когато не се прибегва до заплахи, насилие, измама или принуда; отбелязва освен това, че съгласието, получено чрез даване или получаване на плащания или облаги, не е истинско съгласие; същевременно отбелязва, че за хората може да бъде изключително трудно да осъзнаят, че са жертви, особено когато не са запознати с правата си, и припомня динамиката на отношенията, основаващи се на злоупотреба; подчертава освен това, че гласът на жените в положение на проституиране следва винаги да бъде чул, и припомня необходимостта от

⁵¹ Siegfried, K., „Ukraine crisis creates new trafficking risks“, (Кризата в Украйна създава нови рискове от трафик), върховен комисар на ООН за бежанците, 13 април 2022 г.

⁵² Carling, J., „Trafficking in Women from Nigeria to Europe“ (Трафик на жени от Нигерия към Европа), Migration Policy Institute, 1 юли 2005 г.

информативни и характеризиращи се с уважение образователни програми и програми за повишаване на осведомеността, за да се повиши осведомеността на жените относно техните права и задължения и да им се даде възможност самостоятелно да вземат информирани и свободни решения относно личния и сексуалния си живот;

12. осъжда факта, че лицата в положение на проституиране, особено жените, живеещи в бедност, както и мигрантите, расово обособените лица и ЛГБТИК+ лицата, не разполагат с правна сигурност поради тяхната несъразмерна и фактическа криминализация, високите равнища на наблюдение, налагането на глоби и нахлуването в домовете им; отбелязва, че това означава, че те са изправени пред постоянна заплаха от полицейско и съдебно преследване и са подложени на допълнителна маргинализация и стигматизация, които оказват отрицателно въздействие върху тяхното физическо и психично здраве, вследствие на което срещат трудности при търсенето на помощ и често нямат достъп до основните си права; осъжда освен това факта, че презумпцията за престъпност и дискриминационното третиране често им пречи да търсят правосъдие, когато се сблъскат с физическо или сексуално насилие или изнудване, поради опасения, че вместо това ще се превърнат в обект на наказателно разследване⁵³ или ще бъдат подложени на неограничена публичност и социален натиск, които могат да засегнат личния им живот и семейството им; призовава за пълен достъп до недискриминационни, общодостъпни и висококачествени здравни и социални услуги, както и до съдебната система, за всички, включително за лицата в положение на проституиране, и по-специално жените в подобно положение; изразява съжаление във връзка с факта, че същевременно експлоатиращите трети лица, включително собствениците на публични домове и трафикантите на хора, както и клиентите, често остават ненаказани; призовава компетентните органи в държавите членки да увеличат усилията си за прекратяване на безнаказаността;
13. посочва отрицателните последици от декриминализирането на сводничеството и купуването на сексуални услуги, което чрез привидното нормализиране в очите на обществото на тези дейности води до увеличаване на трафика на хора с цел сексуална експлоатация и прикрива реалността, белязана с принуда, манипулация, насилие и експлоатация, в сферата на проституцията, при която липсата на езикови умения, уязвимостта и несигурните условия се използват с цел жени да бъдат принудени да проституират и да продължат да проституират; изразява съжаление относно факта, че дори когато проституцията, сводничеството и купуването на сексуални услуги бъдат узаконени, това не прекратява стигматизирането на жените в положение на проституиране;

Търсене

14. отбелязва, че проституцията и трафикът с цел сексуална експлоатация съществуват единствено поради търсенето им; подчертава, че не само справянето с уязвимостта на потенциалните жертви и наказателното преследване на трафикантите и посредниците, наред с другото, но и намаляването на търсенето е ключов инструмент за предотвратяване и намаляване на трафика на хора, тъй като

⁵³ Съвет на Европа, „Impact of COVID-19 on women’s access to justice“ (Въздействието на COVID-19 върху достъпа на жените до правосъдие), 2022 г.

то е насочено срещу финансовите стимули; поради това счита, че този аспект следва да бъде доразвит при преразглеждането на Директивата на ЕС за борба с трафика на хора; подчертава значението на възпирането на търсенето по начин, който не вреди на лицата в положение на проституиране или не създава отрицателни последици за тях; отбелязва, че стратегиите за справяне с търсенето следва да се съсредоточат върху правата на отделните лица и върху справянето с дискриминационните нагласи и убеждения, особено когато те са насочени срещу жените и мигрантите⁵⁴;

15. отбелязва, че подходът на „съзнателно използване“ на жертвите на трафик се е оказал неефективен за намаляване на сексуалната експлоатация поради невъзможността да се докаже, че купувачът е знаел каква е реалната ситуация; посочва в този контекст, че доброволно проституиращите лица са толкова малко на брой, че те не са достатъчни, за да задоволят търсенето; поради това призовава за повишаване на осведомеността относно факта, че хората, които искат да закупят „сексуални услуги“, са изложени на висок риск от фактическо закупуване на експлоатация поради големия брой хора, принудени или примамени да проституират;
16. отбелязва, че декриминализирането на сводничеството и на купуването на сексуални услуги увеличава търсенето, овластява търсещата страна и нормализира купуването на сексуални услуги; подчертава, че при все това стигматизирането на лицата в положение на проституиране продължава да съществува в рамките на тази система; позовава се на проучвания^{55 56 57}, които показват, че нормализирането на закупуването на женски тела върви ръка за ръка с по-честото използване на насилие над жени и по-силното чувство сред мъжете за право над жените в положение на проституиране и жените като цяло; отбелязва, че единствено ако търсенето бъде намалено, пазарът на проституция, а следователно и броят на експлоатираните лица в неговите рамки, може да се свие;
17. отбелязва факта, че редица държави възприемат и прилагат скандинавския модел/модела на равенство по различни начини; подкрепя всеобхватната цел, свързана с равенството между половете, на този модел, който се стреми да намали търсенето и чиято цел е да се постигне равенство между половете, включително промяна на парадигмата; подчертава положителното въздействие на модела върху правата на лицата в положение на проституиране, и по-специално жените в

⁵⁴ Служба на върховния комисар по правата на човека към ООН, „Recommended Principles and Guidelines on Human Rights and Human Trafficking“ (Препоръчителни принципи и насоки относно правата на човека и трафика на хора), 20 май 2002 г.

⁵⁵ Farley, M. и др., „Comparing sex buyers with men who do not buy sex: New data on prostitution and trafficking“ (Сравняване на купувачите на сексуални услуги с мъжете, които не купуват секс: нови данни за проституцията и трафика на хора), Journal of Interpersonal Violence, том 32, № 23, стр. 3601 – 3625, 2017 г.

⁵⁶ Demand Abolition, „Who Buys Sex? – Understanding and Disrupting Illicit Market Demand“ (Кой купува сексуални услуги? – Проучване и прекъсване на незаконното търсене на пазара), ноември 2018 г.

⁵⁷ Farley, M. и др., „Männer in Deutschland, die für Sex zahlen – und was sie uns über das Versagen der legalen Prostitution beibringen: ein Bericht über das Sexgewerbe in 6 Ländern aus der Perspektive der gesellschaftlich unsichtbaren Freier“ (Мъжете в Германия, които купуват секс, и какво научаваме за провала на законната проституция:

доклад за търговията със сексуални услуги в 6 държави от гледна точка на социално невидимите клиенти), Берлин, 8 ноември 2022 г.

подобно положение, нормативния ефект в обществото и борбата срещу трафика на хора^{58 59 60}; подчертава обаче, че са необходими допълнителна работа и допълнителни научни изследвания, за да се гарантира постигането на практика на целите на модела; подчертава, че при прилагането на скандинавския модел/модела на равенство държавите членки следва да се възползват от най-добрите практики в други държави членки;

18. подчертава, че декриминализирането на лицата в положение на проституиране е най-ефективният начин, по който може да се изгради доверие сред лицата в положение на проституиране към правоприлагащите органи и други служби за оказване на съдействие; подчертава, че всички предприемани мерки не трябва нито да причиняват вреда, нито да създават отрицателни последици за лицата в положение на проституиране и трябва да предоставят достатъчни гаранции за премахването на дискриминацията срещу лицата, които поради половата си идентичност, сексуалната си ориентация, социалното и икономическото си положение, правния статут и произхода си са по-уязвими, като това бележи всички аспекти на техния живот, включително в контекста на бедността и миграцията;
19. призовава държавите членки да предприемат спешни мерки за справяне с онлайн рекламата и улесняването на контактите, които пряко или косвено насърчават проституцията или се стремят да привлекат купувачи, за да се предотврати експлоатацията на проституцията на други лица и онлайн, включително проституцията на студенти, по-специално на млади жени, и сексуалната експлоатация на малолетни и непълнолетни лица от по-богати и по-влиятелни мъже (на английски това явление е познато и под наименованието „sugar daddyism“);

Въздействие върху трафика на хора с цел сексуална експлоатация

20. решително осъжда трафика на хора с оглед на тяхната сексуална експлоатация като тежко нарушение на правата на човека; подчертава, че според проучвания жертвите са най-вече жени и момичета, по-специално жени и момичета в уязвимо положение, например жени мигранти, жени във и от зони, засегнати от война и конфликт, както и жени и момичета от семейства в неравностойно положение или ЛГБТИК+ лица;
21. отбелязва факта, че някои държави членки са предприели действия за справяне с

⁵⁸ Di Nicola, A., „The differing EU Member States’ regulations on prostitution and their cross-border implications on women’s rights“ (Различните нормативни разпоредби на държавите – членки на ЕС, относно проституцията и техните трансгранични последици за правата на жените), Европейски парламент, Генерална дирекция за вътрешни политики на ЕС, Тематичен отдел по граждански права и конституционни въпроси, 27 юли 2021 г.

⁵⁹ Служба на специалния представител и координатор на ОССЕ за борба с трафика на хора, „Discouraging the demand that fosters trafficking for the purpose of sexual exploitation“ (Възпиране на търсенето, насърчаващо трафика на хора с цел сексуална експлоатация), Виена, 2021 г.

⁶⁰ Inspection générale des affaires sociales, „Evaluation de la loi du 13 avril 2016 visant à renforcer la lutte contre le système prostitutionnel et à accompagner les personnes prostituées“ (Оценка на закона от 13 април 2016 г. за засилване на борбата срещу системата на проституцията и за оказване на съдействие на лицата в положение на проституиране), 2019 г.

трайните проблеми, свързани с проституцията, чрез узаконяване на всички аспекти на проституцията с цел да се сложи край на стигматизирането и зависимостта на жените в положение на проституиране и да им се предоставят повече безопасност и трудови права; отчита обаче, че моделът на узаконяване не е довел до тези планирани подобрения за жените в положение на проституиране, както показват данните в няколко държави от ЕС; изразява загриженост относно факта, че когато проституцията е законна, за трафикантите е много по-лесно да използват правната среда, за да експлоатират жертвите си, и че използването на законни предприятия за прикриване на експлоататорските дейности е доста често срещана практика сред трафикантите на хора, която същевременно затруднява ефективността на полицията и правоприлагащите органи при борбата с трафика на хора; подчертава, че във все повече случаи експлоататори се стремят да експлоатират жертвите си в контекста на предполагаеми доброволни търговски споразумения, при които жертвите трябва да предоставят част от приходите си в замяна на защита и подкрепа⁶¹; поради това призовава държавите членки да гарантират, че действащото законодателство и разпоредби се преразглеждат по надежден начин, за да се избегнат пропуските, които позволяват на престъпниците да действат безнаказано; припомня, че пазарът на проституция и неговите участници извършват трансгранична дейност; съответно призовава за мерки на равнището на ЕС и на държавите членки за ефективно справяне с трансграничните последици от проституцията и призовава държавите членки и Комисията да координират общеевропейски подход чрез събиране на изчерпателни данни, които биха могли да послужат за основа на проучване, анализиращо различните мерки на равнището на държавите членки, с акцент върху забраната за закупуване на услуги от лица в положение на проституиране като цяло и от лица под 21-годишна възраст, от бременни лица в положение на проституиране и от лица в положение на проституиране, които предлагат услугите си на улицата, както и върху общата забрана за рекламиране на проституция; призовава Комисията да разработи общи насоки на ЕС, гарантиращи основните права на лицата в положение на проституиране;

22. подчертава, че трафикът на хора с цел сексуална експлоатация, включително сексуално насилие над деца, се увеличава поради голямото търсене^{62 63 64 65};

⁶¹ Европол, „European Union Serious and Organised Crime Threat Assessment – A Corrupting Influence: The Infiltration and Undermining of Europe’s Economy and Society“ (Оценка на тежката и организираната престъпност в Европейския съюз – Корумпиращо влияние: проникване в европейската икономика и европейското общество и тяхното подкопаване), 14 декември 2021 г.

⁶² Di Nicola, A., „The differing EU Member States’ regulations on prostitution and their cross-border implications on women’s rights“ (Различните нормативни разпоредби на държавите – членки на ЕС, относно проституцията и техните трансгранични последици за правата на жените), Европейски парламент, Генерална дирекция за вътрешни политики на ЕС,

Тематичен отдел по граждански права и конституционни въпроси, 27 юли 2021 г.

⁶³ Служба на специалния представител и координатор на ОССЕ за борба с трафика на хора, „Discouraging the demand that fosters trafficking for the purpose of sexual exploitation“ (Възпиране на търсенето, насърчаващо трафика на хора с цел сексуална експлоатация), Виена, 2021 г.

⁶⁴ Statista, „Anzahl der abgeschlossenen Ermittlungsverfahren im Bereich Menschenhandel zum Zweck der sexuellen Ausbeutung in Deutschland von 2005 bis 2021“ (Брой завършени разследвания в областта на трафика на хора с цел сексуална експлоатация в Германия от 2005 до 2021 г.), октомври 2022 г., достъп на 14 юли 2023 г.

⁶⁵ Специален докладчик относно трафика на хора, особено на жени и деца, „Demand fosters human trafficking“ (Търсенето насърчава трафика на хора), Служба на върховния комисар на ООН по правата на

посочва, че това е особено видимо в държавите с либерален регулаторен модел, докато държавите членки като Франция и други държави, които следват подходи като скандинавския модел/модела на равенство, вече не са големи пазари за трафик на хора за тази цел⁶⁶; отбелязва, че поради въведените в тези държави мерки за намаляване на търсенето трафикът с цел сексуална експлоатация все още съществува, но намалява^{67 68}; поради това призовава държавите членки да възприемат цялостен подход за по-добра защита на жените в положение на проституиране и да въведат скандинавския модел/модела на равенство за справяне с трафика, сексуалната експлоатация и проституцията по начин, който активно включва положителните аспекти на регулираната проституция, като гарантира, че всички заинтересовани страни, като например полицията и други правоприлагащи органи, социалните и медицинските служби и неправителствените организации (НПО), получават подкрепа, участват в процесите на вземане на решения и работят заедно в тясно сътрудничество;

23. подчертава, че борбата с трафика на хора, борбата с бедността и борбата със социалното изключване са неразривно свързани, като техните ключови аспекти са: икономическо развитие, подобряване на статута на труда и работниците, по-високи заплати и пенсии, по-справедливо разпределение на богатството, развитие на стабилна обществена система за социална сигурност, публична, универсална и безплатна национална здравна система и обществени училища, които гарантират, че всички хора се ползват с равни права и възможности;
24. подчертава, че на 12 април 2023 г. Европейският съд по правата на човека се съгласи да разгледа жалбите на 261 лица, извършващи сексуални услуги, от Франция, които искат да се признае, че френското законодателство е нарушило основните им права, по-специално правото на здраве и безопасност и правото на зачитане на личния живот;
25. подчертава необходимостта от справяне с проституцията в окупираните от Турция територии на Кипър и призовава Комисията незабавно да разгледа този въпрос;

Трансгранично въздействие

26. отбелязва, че жените в положение на проституиране имат различни права и равнища на защита в различните държави – членки на ЕС; подчертава, че въпреки че регулирането на проституцията продължава да бъде от компетентността на държавите членки, лицата в положение на проституиране трябва да могат да се

човека, 2 юли 2013 г.

⁶⁶ Scelles Foundation, „Sexual Exploitation – New Challenges, New Answers“ (Сексуална експлоатация — нови предизвикателства, нови отговори), 2019 г.

⁶⁷ Di Nicola, A., „The differing EU Member States’ regulations on prostitution and their cross-border implications on women’s rights“ (Различните нормативни разпоредби на държавите – членки на ЕС, относно проституцията и техните трансгранични последици за правата на жените), Европейски парламент, Генерална дирекция за вътрешни политики на ЕС, Тематичен отдел по граждански права и конституционни въпроси, 27 юли 2021 г.

⁶⁸ Служба на специалния представител и координатор на ОССЕ за борба с трафика на хора, „Discouraging the demand that fosters trafficking for the purpose of sexual exploitation“ (Възпиране на търсенето, насърчаващо трафика на хора с цел сексуална експлоатация), Виена, 2021 г.

ползват с правата, заложен в Хартата на основните права на ЕС; осъжда силно сексисткия, расистки и маргинализиращ характер на системата на проституция, като се има предвид, че средно 70% от лицата в положение на проституиране в ЕС са жени мигранти⁶⁹, което отразява социалните и икономическите различия в ЕС и по света⁷⁰;

27. подчертава, че по-голямата част от потоците на трафик на хора с цел сексуална експлоатация в рамките на Съюза се състоят от граждани на ЕС; припомня, че 53% от жертвите на трафик със сексуална цел в рамките на Съюза имат гражданство на ЕС⁷¹; припомня, че едно проучване установи, че при 73,6% от лицата, които са използвали чуждестранни лица в положение на проституиране, има средна или висока вероятност, че те са били в контакт с жертва на трафик със сексуална цел⁷²; подчертава, че доказателствата показват, че мъжете са наясно с наблюдаваните от тях признаци на трафик, включително когато лицето в положение на проституиране владее слабо местния език или има видими признаци, че то е било подложено на малтретиране⁷³; подчертава, че изследванията показват, че лицата използват „техники за неутрализиране“, предназначени да им помогнат да отхвърлят идеята за наличието на трафик⁷⁴;
28. подчертава, че в някои държави – членки на ЕС, има повече жертви на трафик на хора, отколкото в други;

Въздействие върху равенството между половете и правата на жените и сексуалните малцинства

29. припомня, че жените в общностите на ЛГБТИК+, включително лицата в положение на проституиране, трябва пълноценно да участват и да бъдат включени в разработването на националните политики в областта на проституцията и по-широките европейски дискусии;
30. подчертава, че жените в цялото си многообразие имат, наред с другото, основните права на физическа и психическа неприкосновеност, зачитане на личния живот и

⁶⁹ Според Европейското женско лоби. В сравнение с това според информацията към 14 юли 2023 г. в *Berufsvertretung Sexarbeit Österreich*, „Zahlen/Daten/Fakten“, приблизително 90 – 95% от лицата, регистрирани като лица в положение на проституиране в Австрия, са мигранти.

⁷⁰ Федерална статистическа служба на Германия, „Roughly 23,700 prostitutes registered with authorities at the end of 2021“ (Приблизително 23700 души са се регистрирали като лица в положение на проституиране в органите към края на 2021 г.), съобщение за медиите № 277, 1 юли 2022 г. Според https://www.destatis.de/DE/Presse/Pressemitteilungen/2022/07/PD22_277_228.html например в Германия едва 1 от 5 лица, регистрирани като лица в положение на проституиране, притежават германско гражданство, а повечето от хората в положение на проституиране, и особено жените в подобно положение, в Германия (78%), са на възраст между 21 и 44 години.

⁷¹ Di Nicola, A., „The differing EU Member States’ regulations on prostitution and their cross-border implications on women’s rights“ (Различните нормативни разпоредби на държавите – членки на ЕС, относно проституцията и техните трансгранични последици за правата на жените), Европейски парламент, Генерална дирекция за вътрешни политики на ЕС, Тематичен отдел по граждански права и конституционни въпроси, 27 юли 2021 г.

⁷² Пак там.

⁷³ Пак там.

⁷⁴ Пак там.

семейството, избор на професия и работа;

31. подчертава, че свързаната с пола специфика на проституцията и нейната експлоатация отразява и възпроизвежда преобладаващите властови отношения; подчертава, че междусекторната дискриминация допълнително изостря този дисбаланс на силите; подчертава, че по-голямата част от лицата в положение на проституиране са жени, което увеличава неравенството между половете; освен това подчертава, че проституцията и сексуалната експлоатация са едновременно причина за и следствие от неравното третиране на жените и мъжете, сексизма, расизма, дискриминацията въз основа на увреждания, бедността и социалното изключване и възпроизвеждат и затвърждават стереотипите за жените и мъжете и други социални полове и маргинализирани групи като цяло;
32. подчертава различните последици от различните регулаторни мерки и съответно от затвърдените стереотипи и властови отношения за мъжете, младите хора и обществото като цяло; подчертава, че нормализирането на проституцията чрез узаконяване на закупуването на сексуални услуги има отрицателно въздействие върху възприятията и очакванията на младите хора за сексуалността и взаимоотношенията между жените и мъжете и тяхното разбиране за равенството между половете; подчертава, че изглежда има значителна и положителна промяна в нагласите сред момчетата и мъжете в Швеция след въвеждането на скандинавския модел, при който те възприемат жените в положение на проституиране не толкова като обекти за задоволяване на сексуалното желание на мъжете, а по-скоро като жертви на експлоатация, като това ги възпира да купуват секс; подчертава резултатите от ръководено от САЩ проучване⁷⁵ относно мненията на клиентите на проституция в различни държави; подчертава, че 55% от германските купувачи на сексуални услуги, интервюирани в рамките на това проучване, са признали, че са забелязали сводник или трафикант при закупуването на сексуални услуги или че са платили на такова лице, а 39% от анкетираните германски купувачи на сексуални услуги са счели, че имат право да направят всичко, което поискат, с жената в положение на проституиране, след като са заплатили за нея; посочва, че човешките права на жените и момчетата са неотменими, но системно се нарушават на пазара на проституция поради експлоататорските условия, особено правото им на достойнство; призовава Комисията да предложи кампании за повишаване на осведомеността с цел обезсърчаване на търсенето, като подчертае връзката между търсенето на сексуални услуги и явлението трафик с цел сексуална експлоатация и големия брой жени, които са жертви на трафик в рамките на Европейския съюз и от трети държави към Европейския съюз; освен това призовава за повишаване на осведомеността относно специфичните рискове, пред които са изправени лицата в положение на проституиране, и по-специално жените в подобно положение, включително широкото разпространение на основано на пола насилие; призовава тези кампании да бъдат насочени в по-голяма степен към младите хора и мъжете,

⁷⁵ Farley, M. и др., „Männer in Deutschland, die für Sex zahlen – und was sie uns über das Versagen der legalen Prostitution beibringen: ein Bericht über das Sexgewerbe in 6 Ländern aus der Perspektive der gesellschaftlich unsichtbaren Freier“ (Мъжете в Германия, които купуват секс, и какво научаваме за провала на законната проституция:

доклад за търговията със сексуални услуги в 6 държави от гледна точка на социално невидимите клиенти), Берлин, 8 ноември 2022 г.

като същевременно се преодоляват стереотипните представи;

33. подчертава, че сексуалното образование е съществена мярка в усилията за постигане на общество без насилие, тъй като то оспорва вредните стереотипи, свързани с пола, и насърчава многообразието, телесната автономност и физическата и психическата неприкосновеност; отбелязва, че сексуалното образование хвърля светлина върху сексуалността като социално табу и я разглежда като неразделна част от нашия живот, свързана с нашето здраве и благосъстояние;
34. осъжда отрицателните последици от някои видове порнография, които възпроизвеждат вредни стереотипи и променят възприятията за взаимоотношенията и сексуалността, като по този начин възпрепятстват равенството между половете;

Ролята на държавите членки и на ЕС

35. подчертава правното задължение на държавите членки да защитават правата и физическата неприкосновеност на жените и да насърчават равенството между половете и многообразието; подчертава ролята на ЕС за постигането на тази цел в рамките на международната общност и за гарантирането на еднаква защита и обезпечаването на равни права във всички държави членки; призовава всички държави членки, които все още не са ратифицирали Истанбулската конвенция, да направят това възможно най-скоро;
36. приветства държавите членки, които се стремят да приобщат лицата в положение на проституиране и предоставят субсидии в подкрепа на техните местни организации и НПО, за да отговорят по-добре на техните нужди и да защитят правата на най-маргинализираните хора, включително чрез идентифициране и насочване на експлоатирани лица и на жертви на трафик; призовава държавите членки да обучават и образоват служителите на всички равнища, особено в областта на правоприлагането, включително полицията, както и съдебните и други правни служби, за да се гарантира, че лицата в положение на проституиране могат да упражняват правата си без да бъдат обект на предубеждения и стигматизация; освен това призовава държавите членки да гарантират, че лицата в положение на проституиране, и по-специално жените в подобно положение, и тези служби общуват помежду си въз основа на доверие и че съответно тези служби са в състояние да откриват случаите на експлоатация възможно най-бързо и ефективно; осъжда факта, че законите и политиките, насочени към борба с трафика на хора, често се използват за идентифициране, задържане и депортиране на мигранти без документи, без да им се предоставя помощ или обезщетение⁷⁶, и водят до прогонването от дома, задържането и депортирането на жени мигранти в положение на проституиране; припомня, че делът на лицата, които са по-уязвими поради своята полова идентичност, сексуална ориентация, социално и икономическо положение, правен статут и произход, сред лицата в положение на проституиране е непропорционално висок; осъжда факта, че много често те се оказват прицел на мерките и са криминализирани; призовава държавите членки да гарантират, наред с други аспекти, че жените в положение на проституиране имат

⁷⁶ „Доклад на специалния докладчик за човешките права на мигрантите“, 25 септември 2018 г., точка 70.

равен достъп до правосъдие, здравеопазване, жилищно настаняване, заетост и обществени услуги и се ползват от еднаква защита съгласно закона; призовава държавите членки да гарантират подходящо предоставяне на контрацепция като средство за предотвратяване на предавани по полов път инфекции, както и нежелана бременност, сред лицата в положение на проституиране; призовава по-специално правителството на Полша да облекчи ограниченията на Полша по отношение на контрацепцията, особено спешната контрацепция, и на грижите за извършване на безопасен и законен аборт;

37. призовава Комисията да гарантира, че финансирането по линия на програмата „Граждани, равенство, права и ценности“ е достъпно за цялото гражданско общество;
38. призовава държавите членки да предприемат действия в областта на превенцията, декриминализирането на лицата в положение на проституиране, и по-специално на жените в подобно положение, намаляването на търсенето, санкционирането на клиентите и премахването на стигматизацията и стереотипните представи и да осигурят наличието на достатъчно добре финансирани, леснодостъпни и висококачествени програми и начини за напускане на проституцията; призовава държавите членки да намалят търсенето, като същевременно защитават лицата в положение на проституиране и техните права, безусловния им достъп до системите за социална сигурност и интеграцията им чрез преминаване към скандинавския модел/модела на равенство; подчертава, че пътят напред е да се приемат мерки за подкрепа, които да помогнат на хората да напуснат проституцията, за да изградят живота си по желания от тях начин; призовава държавите членки да гарантират, че лицата в положение на проституиране участват активно в изготвянето на политиките относно техните права;
39. призовава държавите членки да разработят информационни кампании и кампании за повишаване на осведомеността, които подчертават значението на съгласието;
40. насочва вниманието към правилата съгласно Регламент (ЕС) 2016/679⁷⁷ относно използването и споделянето на лични данни извън обхвата, за който се събират личните данни; подчертава, че данните, събрани от жертвите, търсещи подкрепа, не могат да бъдат предавани на други органи, освен ако е налице правното основание, че субектът на данните е дал изричното си съгласие за тази цел; отбелязва, че незаконното споделяне на лични данни може да има тежки последици за субекта на данни и следва да се разглежда съгласно член 83, параграф 5 от този регламент;
41. призовава държавите членки да гарантират, че целенасоченото търсене, приемането или ползването на сексуален акт от лице срещу възнаграждение, обещание за възнаграждение, предоставяне на обезщетение в натура или обещанието за такова обезщетение се наказва като престъпление;

⁷⁷ Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните) (ОВ L 119, 4.5.2016 г, стр. 1).

42. призовава държавите членки да гарантират, че експлоатацията на проституцията на друго лице дори когато то е дало своето съгласие се наказва като престъпление;
43. призовава държавите членки да предприемат мерки за борба с икономическите, социалните и културните причини за проституцията, така че жените в ситуация на бедност, социално изключване, дискриминация и миграция да не стават жертва на тази форма на експлоатация;
44. призовава държавите членки да се справят с всички видове несигурни условия на труд в съответствие с принципа, че за постоянните работни места се предлагат постоянни трудови договори, с цел подобряване на социалната закрила по време на безработица и справяне с нарастващата бедност, особено сред жените;
45. отбелязва, че по-голямата част от жените в положение на проституиране биха искали да се откажат от проституцията и че поради това следва да се положат усилия за насърчаване на алтернативите и начините за напускане на проституцията, така че жените, които желаят това, да бъдат уверени и да разполагат с подкрепа, включително държавна подкрепа, за да изградят живота си без насилие и проституция; призовава държавите членки да предприемат инициативи за повишаване на осведомеността, насочени към информиране на лицата в положение на проституиране относно техните права, независимо от правния им статут и достъпа до алтернативи; подчертава, че за да може дадена програма за напускане на проституцията да бъде успешна, тя трябва да бъде леснодостъпна и също така да бъде в състояние да помага на жените с психични заболявания, на лицата, които не говорят езика на държавата членка, на лицата, които са били подложени на принуда и експлоатация, както и на лицата, които страдат или са страдали от наркомания^{78 79}; призовава държавите членки да приложат конкретни мерки и да предоставят достатъчна финансова подкрепа на хората, които желаят да напуснат проституцията, за да улеснят тяхната социална и професионална интеграция; призовава държавите членки да заделят необходимите ресурси за социалните програми, предназначени да спомогнат за преодоляването и смекчаването на първопричините, които карат хората да проституират и да продължат да проституират, чрез укрепване на медицинската, финансовата и правната подкрепа и на възможностите в сферата на заетостта, образованието и обучението за лицата в положение на проституиране и лицата в уязвимо положение; освен това призовава държавите членки да заделят ресурси за предоставяне на подкрепа за жертвите на домашно и сексуално насилие и за приемните центрове, както се призовава в предложението на Комисията за директива относно борбата с насилието над жени и домашното насилие; призовава тези програми да се изпълняват постепенно, жените да бъдат подкрепяни в личния си житейски път, потенциалът на хората да бъде признан

⁷⁸ Anklesaria A. и Gentile, J., „Psychotherapy with women who have worked in the „sex industry“ (Психотерапия за жени, които са работили в т.нар. секс индустрия), Innovations in Clinical Neuroscience, том 9, № 10, 2012 г., стр. 27 – 33.

⁷⁹ Федерално министерство по въпросите на семейството, възрастните граждани, жените и младежите, „Health, Well-Being and Personal Safety of Women in Germany – A Representative Study of Violence against Women in Germany“ (Здравеопазване, благосъстояние и лична безопасност на жените в Германия – представително проучване на насилието над жени в Германия), 2004 г.

и програмите за професионално обучение и допълнително образование да бъдат адаптирани, за да отразяват този потенциал, като се поставя специален акцент върху хората с мигрантски произход;

46. призовава държавите членки да въведат всеобхватна психологическа, медицинска, социално-икономическа и административна подкрепа, както и подкрепа за узаконяването на статута на пребиваване на жертвите на проституция и преживелите проституция; призовава тази подкрепа да включва набор от мерки, които улесняват тяхното социално и професионално приобщаване, например лесен достъп до механизми за социална закрила (минимален основен доход, подкрепа за жилищно настаняване и здравеопазване, допълнително образование и достъп до професионално обучение), и които гарантират, че децата им имат достъп до социални престации; подчертава, че тази подкрепа и консултации следва да бъдат поверителни и да бъдат предназначени да защитават анонимността на жертвите, ако те поискат това; призовава Комисията да интегрира бюджетирването, съобразено с равенството между половете, във всички инструменти по многогодишната финансова рамка за периода 2021 – 2027 г., включително програмата „Граждани, равенство, права и ценности“, Европейския социален фонд плюс (ЕСФ+), структурните фондове и Кохезионния фонд; освен това призовава Комисията да използва тези фондове, за да обезпечи достъпа до основни услуги като жилищно настаняване, здравеопазване и образование, както и за да гарантира наличието на възможности за напускане на експлоататорския труд, особено за най-маргинализираните групи, включително лицата в положение на проституиране;
47. подчертава необходимостта програмите за напускане на проституцията да се възползват от талантите на жените и техния потенциал и да улесняват способностите и достъпа им до обучение, образование, работни места и кредити; подчертава решаващата роля на частния сектор, която допълва задълженията на държавата; подчертава необходимостта от жени модели за подражание, основатели и собственици на предприятия с цел да се помогне на хората, които преди са били в положение на проституиране, да се възползват максимално от своите таланти и да осъществяват свои собствени проекти, включително предприемачески проекти; отбелязва, че програмите за жени, които се стремят да напуснат проституцията, могат най-добре да им помогнат в рамките на една приобщаваща, динамична, творческа и иновативна икономика, която им дава възможност да постъпват на качествени, добре платени и социално признати работни места, които представляват жизнеспособна алтернатива на проституцията; призовава ЕС да увеличи програмите за повишаване на осведомеността и възможностите за заетост, по-специално чрез ЕСФ+; призовава Комисията да стартира програма за насърчаване на жени, които са (или са били в миналото) в положение на проституиране, да участват в схема за обучение, която да им помогне да започнат собствена предприемаческа дейност;
48. подчертава факта, че лицата, които са били принудени да извършат престъпни деяния, докато са били експлоатирани, не следва да бъдат преследвани за тези деяния;

o

o o

49. възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция на Съвета и на Комисията.

ИЗЛОЖЕНИЕ НА МОТИВИТЕ

Дебатът по въпроса за проституцията и нейното регулиране понастоящем е в ход в много държави членки и по света. Разпоредбите, които се различават в отделните държави членки, водят до различна действителност и различни въздействия върху лицата в положение на проституиране, като се оказват разочароващи и не отчитат справедливо индивидуалното им положение.

Темата, която по принцип засяга пряко само отделни хора в обществото, се обсъжда емоционално, понякога дори безмилостно. Като се има предвид, че проституцията, нейната експлоатация и трафикът с цел сексуална експлоатация се засилват и са специфични за пола и глобални явления, които оказват въздействие върху най-дискриминираните в нашите общества, трябва да гарантираме, че правата на жените са в центъра на тази дискусия. Освен това трябва да признаем: именно най-уязвимите жени и момичета в обществото са тези, които виждаме в положение на проституиране – и така е в световен мащаб. Освен това знаем, че най-маргинализираните не се оказват в това положение въз основа на наистина свободно решение, а често поради острата липса на алтернативи в капиталистическото и патриархалното общество. Привидното нормализиране на проституцията в много държави членки прикрива реалността на принуда, манипулация, насилие и експлоатация. То прикрива факта, че липсата на езикови умения, несигурното положение, бедността и социалното изключване се използват, за да бъдат накарани жените да проституират, така че да се гарантира достъп на мъжете до телата на жените. В ново проучване, в което се разпитват купувачите на сексуални услуги в Германия, се установява, че повечето от тях знаят, че жените в положение на проституиране не са нито свободни, нито доброволно се намират в това положение. Освен това тя показва, че те приемат това, предпочитат да си затварят очите за тяхното положение или дори то им дава допълнително усещане за сила.

Проституцията е форма на насилие и е както причина за, така и последица от неравенството между половете. Специфичният за пола характер на проституцията отразява преобладаващите властови отношения в нашето общество. Проституцията възпроизвежда и затвърждава стереотипите за жените и мъжете. Това очевидно включва виждането, че телата на жените и момичетата трябва да се продават, за да се задоволи търсенето на секс от страна на мъжете, както и мнението, че мъжете трябва и имат право да изживяват сексуалността си с друго лице. Това оказва ясно въздействие и върху равенството между половете и по-нататъшното упражняване на правата на жените.

Проституцията има и трансгранични последици за жените, техните права и равенството между половете и поради това трябва да бъде разгледана колективно на европейско равнище, за да се гарантира, че жените навсякъде се ползват от едни и същи права и защита. Защото данните показват, че жените в положение на проституиране са изложени във все по-голяма степен на насилие и експлоатация. Тяхното здравословно положение е особено несигурно в сравнение с това на останалата част от населението. Стигматизирането им, което продължава да съществува независимо дали проституцията е легализирана или не, също допринася за

това. Дестигматизирана е само страната на купувачите, както и извличането на ползи от проституцията на друг човек. Лицата в положение на проституиране обаче продължават да бъдат маргинализирани и стигматизирани. Освен това достъпът до техните основни права е затруднен.

Съществуват и редица връзки между проституцията и организираната престъпност, като например трафик на хора, трафик на наркотици и др. Знаем, че в държави с декриминализирано сводничество и купуване на сексуални услуги и свързаната с това правна инфраструктура трафикът на уязвими жени и непълнолетни лица с цел сексуална експлоатация се улеснява и насърчава.

Нуждаем се от общоевропейски подход, така че търсенето и пазарът на проституция да не се преместват просто в следващата държава членка, а правата на жените да могат да бъдат гарантирани през границите и всички жени да могат да бъдат защитени от експлоатация.

Инкриминирането на лицата в положение на проституиране не може да бъде решение. То води само до липса на правна сигурност, с постоянна заплаха от полицейско и съдебно преследване, допълнителна уязвимост и стигматизация и отрицателни последици за здравето и безопасността, както и до произтичащите от това трудности при установяването на контакт със служби за подкрепа и липса на достъп до основни права за лицата в положение на проституиране. Поради това е крайно време държавите членки да предприемат мерки в областта на превенцията, декриминализирането на лицата в положение на проституиране, като същевременно подкрепят програмите за напускане на проституцията и реинтеграция, дестигматизацията и намаляването на стереотипите и не се колебаят да наказват клиентите. Тъй като в крайна сметка тяхното търсене е в основата на експлоатацията, която се извършва чрез проституция. Търсенето прави търговията с жени привлекателна. Търсенето се възползва от уязвимостта и липсата на алтернативи. И търсенето легитимира системата на неравенство и експлоатация, в която жените и децата са основните жертви.

Феминизмът е борба срещу една система, срещу патриархата. Тази борба винаги е провокирала съпротивление. Фактът, че няма такова съпротивление срещу легализацията на сводничеството и купуването на сексуални услуги, би трябвало да даде храна за размисъл.

МНЕНИЕ НА МАЛЦИНСТВОТО

Термините, използвани в настоящия доклад, т.е. „проституция“ и „жени в положение на проституиране“, свидетелстват за наличието на ценностна преценка, асоциирани са с престъпност и неморалност и стигматизират една маргинализирана общност. Лицата, които продават сексуални услуги, предпочитат термина „лица, извършващи сексуални услуги“, тъй като използването на думата „проститутка“ допринася за изключването им от обществото, включително достъпа им до здравни, правни и социални услуги.

Виждаме, че инкриминирането на който и да е елемент на сексуалния труд често излага на риск безопасността на хората, продаващи сексуални услуги, което ги кара да работят прикрито и им пречи да се организират и ефективно да се борят с експлоатацията в секс индустрията.

Законодателството относно сексуалния труд следва да бъде разработено чрез подход, основан на правата на човека. Настоятелно призоваваме Комисията и държавите членки да разработят мерки и стратегии за признаване и защита на лицата, извършващи сексуални услуги, като се борят с дискриминацията, пред която тези лица са изправени, и гарантират провеждането на консултации с тях и включването им във всички дискусии относно политиките, които засягат техния живот.

Дълбоко вкоренените стереотипни представи за половете, свързани със сексуалността и морала на жените, допринасят допълнително за стигматизацията и дискриминацията на лицата, извършващи сексуални услуги, въз основа на предполагаемото нарушаване от тяхна страна на свързани с пола социални и сексуални норми. Настоящият доклад далеч не допринася за борбата за равенство между половете, а вместо това заглушава хората, и по-специално жените, които от години насам се борят гласът им да бъде чут.

Подпис:

Моника Вана и Карен Мелкиор
Радка Максова
Пина Пичерно
Самира Рафаела
Диана Роба и Хинер
Марко Дзуло

ИНФОРМАЦИЯ ОТНОСНО ПРИЕМАНЕТО ВЪВ ВОДЕЩАТА КОМИСИЯ

Дата на приемане	27.6.2023
Резултат от окончателното гласуване	+: 16 -: 10 0: 3
Членове, присъствали на окончателното гласуване	Isabella Adinolfi, Christine Anderson, Robert Biedroń, Vilija Blinkevičiūtė, Annika Bruna, Margarita de la Pisa Carrión, Rosa Estaràs Ferragut, Frances Fitzgerald, Lina Gálvez Muñoz, Alice Kuhnke, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Radka Maxová, Karen Melchior, Johan Nissinen, Maria Noichl, Sandra Pereira, Pina Picierno, Samira Rafaela, Evelyn Regner, Diana Riba i Giner, Maria Veronica Rossi, Sylwia Spurek, Marco Zullo
Заместници, присъствали на окончателното гласуване	Heléne Fritzon, Ewa Kopacz, Eleni Stavrou, Monika Vana
Заместници (чл. 209, параграф 7), присъствали на окончателното гласуване	Colm Markey, Sira Rego

ПОИМЕННО ОКОНЧАТЕЛНО ГЛАСУВАНЕ ВЪВ ВОДЕЩАТА КОМИСИЯ

16	+
PPE	Isabella Adinolfi, Rosa Estaràs Ferragut, Frances Fitzgerald, Ewa Kopacz, Elzbieta Katarzyna Lukacijewska, Colm Markey, Eleni Stavrou
S&D	Robert Biedroń, Vilija Blinkevičiūtė, Heléne Fritzon, Lina Gálvez Muñoz, Maria Noichl, Evelyn Regner
The Left	Sandra Pereira, Sira Rego
Verts/ALE	Alice Kuhnke

10	-
ID	Christine Anderson, Annika Bruna, Maria Veronica Rossi
Renew	Karen Melchior, Samira Rafaela, Marco Zullo
S&D	Radka Maxová
Verts/ALE	Diana Riba i Giner, Sylwia Spurek, Monika Vana

3	0
ECR	Johan Nissinen, Margarita de la Pisa Carrión
S&D	Pina Picierno

Легенда на използваните знаци:

+ : „за“

- : „против“

0 : „въздържал се“